

בעזרת השם יתברך

סֵפֶר

עצרת אמונה

בריון פון חיווק, אמונה
און פראקטישע עצות פאר'ן לעבן,
געשריבן דורך ראש ישיבת
תפארת התורה ברסלב

אידיש

תשפ"ו

411

לשליחת מכתבים ושאלות
אל הראש ישיבה שליט"א

בדואר:

MECHON ATZUSOI EMINU

PO BOX: 646

LIBERTY, NY 12754-9998

או דרך:

[HTTPS://BRESLEVCENTER.COM/ANSWERS](https://breslevcenter.com/answers)

להרשמה לקבלת המכתב היומי במייל:

CHIZIKYOMI@RABBIROTH.ORG

להשתתפות וליטול חלק

בקונטרסים השבועיים או בשאר ספרי
המכון, המאירים את בתיכם
של אלפי יהודים

התקשרו אל הגבאי

מורה"ר משה גראס שליט"א

053-316-3399

בארה"ב ניתן להתקשר אל הגבאי

מורה"ר לייבי ראטה הי"ו

347-578-4449

או שלחו מייל לכתובת

DONATE@KERENHADFUSA.ORG

מכון עזבונו אמונה

עֲצֵתוֹ אֲמוּנָה

- א. רעדן שיין צו די ווייב?.....
 ב. וואס זענען די כוונות ביים מצוה טאנץ?.....
 ד. זיך שעמען מיט הפצה?.....
 ז. פאר וואס האט מיר דער ראש ישיבה שליט"א פארשעמט?.....
 י. פאר וואס איז מיינ ווייב אזוי שלעכט צו מיר?.....
 יב. דארף איך מורא האבן צו רעדן צו קינדער פון קדושה?.....

איש אֲמוּנָה

- א. זיך פרייען מיט יעדע פינטעלע אידישקייט.....
 ג. אריינגעמען א יתומה אין שטוב.....
 ד. מען דארף מיר, יא, אדער מען דארף מיר נישט?.....
 ה. אנקוקן דעם מאן מיט א ליכטיגקייט, וועט אלעס ווערן גוט.....
 ו. קיינמאל האב איך דאס אפילו נישט געטראכט אויף דיר.....
 ז. נעמען די סמארטפאון אין די קאר אויפצוטון?.....
 ז. וואס טוט זיך פארדעם און נאכדעם?.....
 ח. בזיונות איז ביי אינו קעש.....
 י. צוגיין צום עמוד יום כיפור?.....
 י. די שוועריקייט צו זיין א גבאי אין שול.....
 יא. א איד מוז פרעגן שאלות.....
 יג. אריינברענגען דאס חתונה מאכן בחנם.....

היכל הקודש זיך פירן ווי די צוויי צדיקים..... יד
 דאווענען, לערנען, און שלום בית..... טו
 דאווענען אין היכל הקודש נאכן סוף זמן תפלה?..... טז
 גלייב באמונה שלימה אז אלעס איז לטובה..... טז
 זיך ארויפכאפן טעגליך ביים ציון פון הייליגן צדיק..... יז
 אלץ זיין אין א גוטע גרסטע..... יז
 אין שול טאר מען נישט רעדן..... יח
 שוין א געהאלפענער..... יח
 די גאלדענע ווינטער נעכט..... יט
 טענות אויפן מנהל, אדער הכרת הטוב?..... כ
 מחנה זיין די קינדער נישט וויי צו טון קיין שום איד..... כא
 נאך א שיחה, נאך א דיבור, נאך א ווארט, נאך אן אטעם פון רבי'ן..... כב
 לייגן א פילטער אויפן טעלעפאן איז נישט קיין פרומע זאך..... כג
 איינער רופט בעטן חיזוק, זאלט איר איר געבן חיזוק..... כד
 גיין נאך געלט פאר די ישיבה..... כה
 דיין ווייב האט בי. פי. די?..... כו
 צוזאגן טייערע מתנות פאר משניות און תהלים?..... כז
 אויסגעלאשן, אויסגעטריקנט, צוליב דיין נייעם חכם..... כז

רעדן שיין צו די ווייב?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך דארף חיזוק אויף צו רעדן שיין צו מיין ווייב, איר צו געבן גוטע ווערטער, איר אויסצוהערן, און צו וויסן און געדענקען אז ווען זי וויינט איז עס נישט עק וועלט.

יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת וירא, י"ב מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן

... גרו יאיר

איך בעט דיר זייער זאלסט זייער אכטונג געבן ווי אזוי דו רעדסט צו דיין ווייב, זאלסט רעדן שיין צו איר, זאלסט רעדן ווייך צו איר, מיט די גרעסטע פבד און דרך ארץ. מען קען זען אויפן מענטש ווי אזוי ער רעדט אין שטוב צו זיין ווייב; דער וואס רעדט שיין מיט דרך ארץ - דער איז אן ערליכער איד.

מוהרא"ש האט אונז שטענדיג דערמאנט מיר זאלן נישט פארגעסן ווי מיר האבן אויסגעקוקט איידער מיר האבן חתונה געהאט, ווי צעבראכן מען איז געווען, ווי מען האט שוין אויפגעגעבן אז מען וועט נאך אמאל חתונה האבן און האבן א שטוב. מוהרא"ש האט אונז געזאגט מיר זאלן יעדן אינדערפרי זאגן פארן אייבערשטן א דאנק און א לויב אויף דעם וואס מען האט א ווייב, מען איז חתונה געהאט.

דאס אז דיין ווייב וויינט - דאס איז ביי אלעמען, דאס איז די נאטור, פרויען זענען מער געפיליש, מער הארציג, וויינען זיי שנעלער, דעריבער זאגן חכמינו זכרונם לברכה (בבא מציעא ט.) : "לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו", מען זאל זייער אכטונג געבן נישט טשעפען די ווייב, "מתוך שדמעתה מצויה", ווייל א פרוי וויינט גרינגער און שנעלער.

מאך זיך שיעורים אין חומש, משניות, גמרא, ועוד. לערן אויפן סדר דרך הלימוד פון הייליגן רבי'ן (המבואר בשיחות הר"ן, סימן עו), אז אפילו מען פארשטייט נישט זאל מען ווייטער לערנען. הלואי זאלסטו יעדן טאג גורם זיין אכצן פרקים משניות, לערן אין שטוב אויפן קול, לערן מיט א ניגון, דיין ווייב וועט זיך מחי' זיין ווען זי וועט זיך זען לערנען, אז מען לערנט ווערט מען איידל, מען רעדט איידל און מען האט א גוטע שלום בית. דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

וואס זענען די פונות ביים מצוה טאנץ ?

שאלה :

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א

קודם כל וויל איך וואונטשן א מזל טוב פארן ראש ישיבה שליט"א פארן ניי געבוירענעם אינגעלע, דער אייבערשטער זאל העלפן דער ראש ישיבה שליט"א זאל זען אסאך אידיש נחת פון דעם קינד און פון אלע קינדער, צוזאמען מיט די משפחה.

מיטן אייבערשטן'ס הילף מאך איך חתונה א טאכטער מארגן ברוד'השם, איך וועל זיך פרייען אויב דער ראש ישיבה שליט"א וועט מיר קענען שרייבן וואס איז דער ענין פון מצוה טאנץ, און וואס מען דארף אינזין האבן בשעת'ן טאנצן מצוה טאנץ.

יִישָׁר כַּח פאר אלע שיעורים און בריוו, איך ווארט שוין זייער דער ראש ישיבה שליט"א זאל קומען קיין ארץ ישראל.

יִישָׁר כַּח

תשובה:

בַּעֲזֻרַת ה' יִתְבָּרֵךְ - יום ג' פִּרְשֵׁת וַיֵּרָא, י"ג מֵרַחֲשֹׁן, שְׁנַת תשפ"ו לִפְרֹט קָטָן

... נִירוּ יָאִיר

עַם אִיז דָּא וואס בייים טאַנצן מַצָּה טאַנץ זענען זיי מְכוּוֹן די שֵׁם שד"י, זיי טאַנצן אָהער און אַהִין לויט די פֿאַרעם פונעם אות ש', נֶאֱכָדֶעם אות ד' און אות י', מוֹהֶרָא"ש פֿלעגט אזוי טאַנצן מַצָּה טאַנץ, אויף אִיז דָּא וואס זענען מְכוּוֹן אַנדערע שמוֹת.

דער עיקר זאַלסטו נישט אויפֿהערן דאַנקען און לויבן דעם אייבערשטן אז די ביסט זוכה חתונה צו מאכן א קינד, דאס איז דאך די גרעסטע זאך, אז מען איז זוכה צו זען ווי די קינדער האבן חתונה און גייען אין די תורה וועג און גייען ברענגען ערליכע דורות. זאַלסטו בייים טאַנצן זיך פֿרייען, טאַנץ פֿרייליך, מאך נישט נאך די אלע וואס וויינען בייים טאַנצן, טאַנץ מיט שמחה, אזוי ווי בֶּרֶסֶלְבֵּ'ע חסידים וואס טאַנצן מיט שמחה. אזוי ווי מוֹהֶרָא"ש דערציילט (מקור השמחה, אות פב), אַמאַל נאכן טאַנצן אין אומאן האט רבי אברהם בן רבי נחמן זכר צדיק לברכה געזאגט: "איך האב שוין געזען ערנסטע טאַנצן, אָבער פֿרייליכע טאַנצן האב איך נאכנישט געזען"; ער האט זיי געוואלט מרמז זיין אז מען זאל טאַנצן מיט שמחה, מיט פֿרייליכקייט, נישט מיט ערנסטקייט, ווייל דער רבי האט געוואלט מען זאל זיין נאר פֿרייליך, פאקקערט ווי די וועלט מיינט, אז ווי מער ערנסט און וואס מער מרה שחורה - איז מען מער דערהויבן. אזוי ווי מוֹהֶרָא"ש ברענגט (שם, אות סו), אז רבי נחמן טולטשינער זכרונו לברכה פֿלעגט זאגן: "די וועלט מיינט אז צו זיין א צדיק דארף מען האבן ט' קבין מרה שחורה און צו זיין א ל"ו צדיק דארף מען זיי א וואסער טרעגער, עס איז נישט אזוי, נאר מען קען זיין א פֿרייליכער לעבעדיגער מענטש און זיין א צדיק, און אויף קען מען זיין א פאלעבאטישער איד און אן עושר אזוי ווי ר' אברהם בערניו (דעם רבינ'ס אייניקל), און זיין דבוק צום אייבערשטן און זיין א ל"ו צדיק".

דער אייבערשטער זאל העלפֿן זאַלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

זיך שְׁעַמְעַן מיט הַפֶּצֶה?

שְׂאֵלָה:

לְכָבוֹד דְּעַר ראש ישיבה שליט"א,

איך האב ברוך השם באשטעלט פונעם בית הדפוס אביסל מער פון צוויי הונדערט קונטרסים, ווען עס קומט אן וועל איך אים ירצה השם גיין יעדן טאג הפצה פאר א שעה צוויי, אין איין מאל א וואך וועל איך אים ירצה השם שיקן פארן ראש ישיבה שליט"א א חשבון וויפיל הפצה איך האב געמאכט יענע וואך.

ווי אזוי זאל איך גיין הפצה; קודם בעטן צדקה אדער קודם געבן א ספר? און וואס זאל איך טון מיט די צדקה געלט? און זאל איך געמען א חלק פון די געלט פאר מיר? און אויב יא, וויפיל?

איך זאג יעדן טאג די תפלה אויף שמחה וואס דער ראש ישיבה שליט"א האט מיר געשיקט [דער בריוו איז בייגעלייגט צום סוף פון דעם בריוו], קען איך בעטן מיר צו מאכן אויך א תפלה פאר הפצה, אז איך זאל מאכן הפצה אויך ביים היימישן עולם, נישט נאר ביי די נישט היימישע, אין אז איך זאל זיך נישט שְׁעַמְעַן?

יִישָׁר כַּח

תשובה:

בְּעֶזְרַת ה' יתברך - יום ג' פֿרשט וינא, י"ג מרחשון, שְׁנַת תשפ"ו לפרט קטן לְכָבוֹד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

בנוגע זיך שְׁעַמְעַן וכו'; וויסן זאלסטו, דער רבי זאגט (ספר המדות אות ניאוף, סימן מא): "תיקון להוצאת זרע לבטלה", א תיקון פאר פגם הברית, "שִׁשְׁתִּדֵּל לְהַחֲזִיר בְּנֵי אָדָם בְּתִשְׁבּוּכָה", מען זאל צוריקברענגען מענטשן צום אייבערשטן, און מוהרא"ש שרייבט אן א שיעור מאל אין די בריוו אז ווער עס וויל פאררעכטן זיינע נישט גוטע מעשים זאל עוסק זיין אין פארשפרייטן דעם הייליגן רבינ'ס עצות פאר די וועלט, דאס איז די גרעסטע תיקון, דאס איז מכפר אויף אלעס; דעריבער וואס דארפסטו זיך שְׁעַמְעַן? און פון וועם זאלסטו זיך שְׁעַמְעַן? דער עיקר דארפן מיר טראכטן וואס צו טון מיט די בושות אויף יענע וועלט ווען מען וועט שטיין פארן אייבערשטן, פאר די

נשמות פון די עלטערן, פון די פריערדיגע צדיקים; וואס וועלן מיר ענטפערן פארן אייבערשטן? די בושות וועט זיין זייער שרעקליך. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (חגיגה ד): ווען דער הייליגער רבי אלעזר פלעגט לערנען די פרשה פון יוסף מיט די שבטים, ווי די תורה דערציילט אז ווען יוסף האט זיך אנטפלעקט צו די שבטים און געזאגט "אני יוסף" - האבן זיי זיך זייער פארשעמט, פלעגט רבי אלעזר וויינען און געזאגט: "מה-דאך ווען א בשר ודם האלט פאר, זאגט די תורה זיי זענען שרעקליך פארשעמט געווארן, זיי האבן נישט געהאט וואס צו זאגן, איז וואס וועל איך טון ווען דער אייבערשטער וועט מיר פרעגן אויף מיינע מעשים, וואס וועל איך דעמאלט טון...?"

בנוגע ווי אזוי צו געבן די ספרים וכו'; קענסט טון ווי אזוי עס איז דיר גרינגער, און אז עס איז דיר ביידע וועגן שווער - זאלסטו אנהייבן ערשט געבן דעם ספר, און אז יענער נעמט עס - בעט צדקה, און אויב יענער זאגט ער דארף נישט - זאלסטו אויך בעטן צדקה. די געלט זאלסטו צעטיילן אין האלב, האלב זאלסטו געבן פאר צדקה פארן דרוקן די ספרים פון הייליגן רבי'ן, און האלב קענסטו נעמען פאר דיר.

בעט דעם אייבערשטן: "רבנו של עולם העלף מיר איך זאל נישט פארגעסן ווי אזוי איך האב אויסגעזען איידער איך האב געפינען דעם הייליגן רבינ'ס ספרים, איך זאל שטענדיג געדענקען וואס די ספרים האבן מיט מיר געטון, ווי דאס האט מיר געברענגט צו לערנען, ווי עס האט מיר איבערגעדרייט מיין מח איך זאל טראכטן פון דיר און בענקען צו דיר אייבערשטער, און בפרט וואס די ספרים האבן מיר געראטעוועט מיין שלום בית און מיין חינוך הילדים, בעט איך דיר רבנו של עולם העלף מיר איך זאל זיך קענען שטארקן, איך זאל עווסק זיין מיין גאנץ לעבן אין מפיץ זיין ספרי רבינו, צו געבן די גוטע לעבן וואס דער רבי האט מיר געברענגט - פאר אלעמען, איך זאל גיין פארשפרייטן די זיסע וואסער פון רבי'ן, די עצות פונעם נחל נובע מקור ח'כמה פאר אלעמען, און ספעציעל פאר די ערליכע אידן וואס זוכן אזוי שטארק צו זיין ערליך, און עס גייט זיי נישט, זיי זענען

פֶּאֶרְבֵּלֶאנְזשְׁעט, קײנער װײסט נישט וואו מ'ש' רבינו געפינט זיך, דער שרייט דא, דער שרייט דא, עס איז דא אַזא צעמישעניש אין די װעלט, פאר זיי זאל איך געבן די ספרים פון רבי'ן, די גוטע עסן פון דער בעל תפלה, און זיי אלע מקרב זיין צו דיר".

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

נדער פרוו צו װעלכע די אויבנדערמאנטע שאלה באציט זיך:

פארוואס האב איך נישט זוכה געווען צו

אומאן ראש השנה?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

אפשר קען מיר דער ראש ישיבה שליט"א מחזק זיין אויף דעם וואס איך האב נישט זוכה געווען צו זיין ביים רבי'ן אויף ראש השנה? איך האב אזוי געהאפט און געדאווענט און געוויינט אויף דעם, איך בין אזוי צעבראכן.

י"שר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת האזינו, י"א תשרי, מחרת יום הכפורים, שנת תשפ"ו לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

וואויל איז דיר אז דאס איז דיין גאנצע צער, אז דו האסט נישט זוכה געווען צו זיין ביים רבי'ן אויף ראש השנה; אנדערע האבן צער פון נארישקייטן, אנדערע האבן בכלל נישט קיין ווילן צו זיין ביים רבי'ן; פון דעם אליין דארפסטו זיך זייער פרייען, אז דו האסט ווייטאג פון דעם אז דו האסט נישט געקענט אנקומען די יאר צום הייליגן רבי'ן אויף ראש השנה.

מיט דעם בעט איך דיר זייער דו זאלסט זיך מוסר נפש צו זיין פרייליך. דער רבי זאגט דאך (לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן סו), דער עיקר איז די ווילן; ווי מער מען גליסט און מען וויל טון גוטס - איז מען זוכה צו דעם,

און דו קענסט זיין זיכער אז דער אייבערשטער רעכנט דיר זיין ווילן, זיין בענקשאפט, זיין גליסטעניש - כאילו דו האסט דאס געטון, און חס ושלום טראכטן שלעכט און זיין דערביטערט.

הייב שוין אן מיט תפילות און געבעט פאר קומענדיגע יאר, דו זאלסט זוכה זיין צו זיין אומאן ראש השנה. דאווען יעדן טאג אויף דעם, בעט דעם אייבערשטן דו זאלסט קענען צעברעכן די שווערע מניעות.

דער עיקר זאלסטו זיין פרייליך, זיי זיך מוסר נפש צו זיין פרייליך, בעט די תפלה יעדן טאג: "רבנו של עולם העלה מיר איך זאל זיין פרייליך און איך זאל שפירן די שמחה אין אלע מיינע אברים, פון קאפ ביז פיס; ביז איך וועל זיין אזוי פרייליך אז איך וועל אנהויבן טאנצן פון גרויס פרייד אויף די גרויסע חסד אז דו האסט מיר באשאפן א איד און מיר געגעבן די הייליגע מצות.

איך בעט דיר הייליגער באשעפער, האב רחמנות אויף מיר און נעם אנוועק פון מיר די ביטערקייט און פוילקייט, איך זאל נאר זיין פרייליך און פרייליך מאכן אנדערע, און בזכות שמחה זאל איך זוכה זיין צו נכלל ווערן אינגאנצן אין דיר, איך זאל מער נישט זען פאר מיינע אויגן נאר דיר באשעפער, איך זאל זען און שפירן ווי דו ביסט אלעס און עס איז מער גארנישט דא אויף די וועלט נאר דו אליינס, און זוכה זיין צו תשובה שלימה, מעתה ועד עולם אמן סלה".

א פרייליכן שבת.

[...]

פארוואס האט מיר דער ראש ישיבה שליט"א פארשעמט?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך האב געלייגט א בריוו [דער בריוו איז בייגעלייגט צום סוף פון דעם בריוו] וואס דער ראש ישיבה שליט"א שרייבט זייער שטארק אז מען טאר נישט וויי טון אדער

פארשעמען קיין שום איד אין שול, און עס איז די ארבעט פון די גבאים אכטונג צו געבן אויף דעם.

די בריוו איז זייער שיין און אמת, און איך בעט איבער דעם ראש ישיבה שליט"א פארן פרעגן, אבער עס טוט מיר וויי צו זען ווי דער ראש ישיבה שליט"א שרייבט דאס, אין די צייט וואס פאר א האלב יאר צוריק בין איך געזעסן ביים ראש ישיבה שליט"א מיט מיין ווייב, און דער ראש ישיבה שליט"א האט געשריגן אויף מיר קולי קולות אין פארנט פון מיין ווייב, און נאך מענטשן וואס האבן זיך דארט געדרייט.

איך פרעג נישט חס ושלום צו טשעפען, עס טוט מיר נאר באמת וויי, איך ווייס אז דער ראש ישיבה שליט"א פירט זיך מיט אמת און אויפריכטיגקייט, און איך פארשטיי נישט ווי אזוי דער ראש ישיבה שליט"א קען שרייבן אזוי שארף קעגן וויי טון און פארשעמען, אין די צייט וואס דער ראש ישיבה שליט"א האט דאס געטון צו מיר.

יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת וירא, י"ד מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן
לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך וועל דיר זאגן דעם אמת, ביסט געזיצן ביי מיר אפאר שעה מיט דיין ווייב, אין אנהייב האב איך זיך זייער אכטונג געגעבן, איך האב פרובירט צו רעדן מיט שיינעם, אבער נאכן הערן ווי דו שינדסט איר הויט, די וועג ווי דו רעדסט צו איר, ווי דו דערנידערסט איר - האב איך דאס מער נישט געקענט נעמען און דיר געזאגט וואס איך האב דיר געהאט צו זאגן.

די וועג ווי אזוי דו האסט גערעדט צו דיין ווייב האב איך אין מיין לעבן נישט געהערט, איך האב שוין אסאך געזען, אבער די וועג ווען מען זיצט מיט א דריטן און מען וויל אויסארבעטן שלום, מען וויל מאכן פשרות, און דו שטעכסט, און רעדסט אזוי געמיין - דאס האב איך נישט געזען.

שפעטער ווען איך האב געזען אז דו האסט זיך באליידיגט, האב איך געטראכט א שאד די צייט, א שאד איך האב אוועקגעגעבן אזויפיל צייט, מינע תלמידים האבן געווארט אויף מיר איך זאל מיט זיי גיין אויף א נסיעה

צו מקומות הקדושים, די איין מאל אַ יאר וואס איך קום קיין אָרץ ישׂראל
און די בחורים פון ישיבה ווארטן צו זיין אביסל מיט מיר, האב איך דאס
אנוועק געגעבן, איך האב אלעס געלייגט אין דער זייט צו מאכן שלום, עס
זאל זיין השׂראת השׂכינה ביי ענק.

הלואי זאלסטו יעצט אננעמען די ווערטער וואס איך האב דיר דעמאלט
געזאגט, איינפייגן דעם קאפ פארן אייבערשטן, רעדן שוין צו די ווייב, ווייל
נאר אז מען האט שלום בית, מען רעדט שוין, מען רעדט איידל, מען רעדט
מיט דרך ארץ - איז דא השׂראת השׂכינה מיט אלע ברכות.
דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

יְדַע בְּרִיּוֹ צו וועלכע די אויבנדערמאנטע שאלה באציט זיך:

פארשעמען א איד קען קאסטן א טייערע פרייז

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת נח, כ"ז תשרי, שנת תשפ"ו לפרט קטן

... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך בעט דיר זייער דו זאלסט אכטונג געבן מען זאל קיינעם נישט
פארשעמען ביי אונז אין שול, דאס איז די ארבעט פון די גבאים, אכטונג
געבן מען זאל נישט וויי טון קיינעם, און אז איינער הייבט אן פארלערנען
אן דעם וואס מען איז אים מכבד - זאל מען יענעם נישט איבערהאקן, נאר
שפעטער זאל מען אים זאגן אז די שול פירט זיך מיט גבאים און די גבאים
זענען מכבד פארצולערנען און אזוי ווייטער, אבער חס ושלום נישט
איבערהאקן און פארשעמען, און קיינעם נישט פארשיקן פון שול; אויסער
א מנגל וואס לויפט נאך קינדער, נאר דעמאלט דארף מען פארשיקן, און
אויף אז מען קען דאס טון פרייוואט, יענעם רופן אין א זייט און זאגן אז אין
שול קען ער נישט זיין צוליב אונזערע קינדער, ווייל פארשעמען א איד איז
נישט קיין פשוט'ע מעשה, עס קען קאסטן א טייערע פרייז השם ישמרינו.

לאז דער רבי פירן דעם שול, מוהרא"ש האט אונז געלערנט אז דער רבי

אִיז בְּכַחֲנִית 'הָאָרוֹן נוֹשָׂא אֶת נוֹשְׂאָיו', בֵּינָם אָרוֹן הָאֵל אִיסְגָּעֶזֶן וְיֵד דְּעַר אָרוֹן
וְעַרְט גְּעַטְרָאָן דִּירָךְ בְּנִי קֶהֱת, אֲבָעַר דְּעַר אָרוֹן הָאֵל זֵי גְעַטְרָאָן; אִיז אִיךְ
אִיז דְּעַם רַבִּינִים זָאָךְ, דְּעַר רַבִּי פִירְט אִיס. אִיז חֵס וְשְׁלוֹם פֶּאָרְשִׁיקֶן אָדַעַר וְיֵי
טוֹן, וְעַר עֵס דֶּאָרְךָ רַעֲדֵן און פֶּאָרְלֶעֲרֶנֶן וְעַט בֵּינָם סוֹף פֶּאָרְלֶעֲרֶנֶן.

אִיךְ הָאָב גְּעַהֲאָט אַ קִינֵד, אַ בֶּן זָכָר, מִיִּין וְיֵיב רוֹט זִיד אָפּ און אִיךְ דֶּאָרְךָ
אֶהֱיִים גִּיין גְּעֵבֶן עֵסֶן פֶּאָר דֵּי קְלִינֶע קִינֵדַעַר, דֶּאָרְךָ אִיךְ מְקַצֵּר זֵיין.
דְּעַר אִיבֶּעֲרִשְׁטֶער זָאל הַעֲלֵפֶן זָאלֶסְט הָאָבֶן הַצִּלְחָה אִין אֶלֶע עֲנִינִים.

[...]

פֶּאָרְוֹאָס אִיז מִיִּין וְיֵיב אִיז שְׁלֶעַכְט צו מִיר ?

שְׂאָלָה :

לְכַבֹּד דְּעַר רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיט"א,

אִיךְ הָאָב מֶעַר נִישְׁט קִיין כַּחַ, מִיִּין וְיֵיב זָאָגְט מִיר אַ גַּאנְצֵן צִיט אַז אִיךְ זַע נִישְׁט אִיס
גוּט, און עֵס אִיז אַזאַ שְׂאָד אַז זֵי הָאָט נִישְׁט גְּעִזְאָגְט גִיין גְּלִייד נָאָךְ דֵּי בַּעֲשׂוֹי, זֵי הָאָט מִיר
עֵס שוֹיִן גְּעִזְאָגְט אַזוֹיפִיל מָאָל אַז אִיךְ אַלִיין הוִיב שוִׁין אִיךְ אָן אִיז צו טֵראַכְטֵן.

מִיר הָאָבֶן בְּרוּךְ הַשֵּׁם קִינֵדֶּרְלֶעךְ, דְּעַרִיבֶּער וְיֵיס אִיךְ אַז עֵס גִיט גַּאָרְנִישְׁט פֶּאָסִירֵן,
אִיךְ ווִיל אֲבָעַר אִיז שְׂטאַרְק אַז עֵס זָאל יֵא זֵיין גוּט און גְּעִשְׂמַאָק אִינְדֶּעֲרֵהִים. אִינְדֶּרְוִיסֵן
פֹּון הוִיז בֵּין אִיךְ זֵיטֶער אַ גְּעִלונְגֶעֲנֶער מַעֲנִשְׁט, יַעֲדֶער הָאָט מִיד לֵיב, און נָאָר אִינְדֶּעֲרֵהִים
שְׁפִיר אִיךְ זִיד ווִי אַ נָאָר און אַ לֹא יַצְלַח.

אִיךְ וְיֵיס אַז אַלֶּעס קוֹמְט צוֹלִיב מִיִּנֶע עֲבִירוֹת, וואָס קֶען אִיךְ אֲבָעַר טוֹן? אִיךְ הָאָב
בְּרוּךְ הַשֵּׁם נִישְׁט קִיין שׁוֹם כָּלִי וואָס מֶען קֶען אוֹיף דְּעַם זַען שְׁלֶעַכְטֶע זַאָבֶן, אוֹיפֶן גַּאָס
דֶּאָרְךָ אִיךְ גִיין און אִיךְ בַּעַט דְּעַם אִיבֶּעֲרִשְׁטֵן אַז אִיךְ זָאל הִטֵּן מִיִּנֶע אוֹיגֵן, און אִיךְ זָאָג
מִשְׁנִיּוֹת, און וואָס טוֹ אִיךְ יַעֲצֵט ווִיטֶער? אִיךְ בֵּין גִּרִיט צו טוֹן אַלֶּעס וואָס דְּעַר רֹאשׁ יְשִׁיבָה
שְׁלִיט"א וְעַט מִיר זָאָגֵן.

אִיךְ הָאָב נִישְׁט קִיין וְעַרְטֶער צו דַּאָנְקֶען דְּעַם אִיבֶּעֲרִשְׁטֵן אַז אִיךְ הָאָב דְּעַם רֹאשׁ
יְשִׁיבָה שְׁלִיט"א וואָס אִיז מִיר מְחִי' און מְחִזֵּק.

יֵישֵׁר כַּחַ

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת וירא, ט"ז מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן לכבוד ... גרו יאיר

ווער נישט באליידיגט פון דיין ווייב, נעם עס נישט צום הארצן, אזוי ווי קליינע קינדער ווען זיי זענען נישט פרייליך און זיי גייען אריין אין א כעס קענען זיי זאגן נישט שיינע ווערטער פאר טאטע מאמע, צום ביישפיל: "ביסט נישט קיין גוטע טאטע", "ביסט אן עקלדיגע מאמע", און עלטערן ווייסן און פארשטייען אז די קינד האט זיי נאכאלץ ליב, און עלטערן וועלן קיינמאל נישט אפלאזן די קינד, אזוי אויף מאן און ווייב, ווען מען ווערט איבערגעשטרענגט און מען צערעדט זיך מיט נישט שיינע ווערטער איינער אויפן צווייטן טאר מען דאס נישט נעמען פערזענליך, נאר געדענקען אז דאס איז א נסיון וואס מען פרובירט אויס דעם מענטש צו זען אויב ער וועט זיך פארלירן אדער נישט.

עס איז טאקע זייער נישט בא'טעמ'ט צו הערן די ווערטער פון די ווייב, אבער איך בעט דיר נעם עס נישט פערזענליך. קענסט איר זאגן אז עס טוט וויי דאס צו הערן, און "נאכאלץ האב איך דין זייער ליב וכו' וכו'", און נאכאלץ זאלסטו איר אהיים ברענגען גוטע זאכן. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (יבמות סג.), רבי חייא האט געהאט א ווייב מיטן נאמען יהודית, זי פלעגט אים זייער אסאך טשעפען, זי פלעגט אים זאגן: "א שאד איך האב נישט געזאגט ביים בעשוי 'גיין'", זי פלעגט אים זאגן: "ביסט נישט שייין וכו' וכו'", מיט דעם אלעם, ווען ער האט געזען א גוטע זאך האט ער איר דאס אהיים געברענגט, און זיין תלמיד דער הייליגער רב, וואס איז אויף געווען א שוועסטער קינד (נעפיו) און געוואוסט וואס טוט זיך אין שטוב - האט אים געפרעגט: "פארוואס ברענגסטו איר די גוטע זאכן, זי טשעפעט דין, זי טוט דין וויי?" האט רבי חייא אים געענטפערט: "דיינו שמגדלות בנינו", מיר איז גענוג אז זי ציט אויף די קינדער, וימצילות אותנו מן החטא", און זי ראטעוועט מיר פון עבירות; זעט מען פון דעם ווי שטארק מען דארף אכטונג געבן צו מכבד זיין די ווייב.

קלאפ זיך נישט, עס קען זיין אז דו דארפסט טאקע תשובה טון, אבער אויך זי דארף וויסן אז מען רעדט נישט אזוי צום מאן, דו פֿעט דעם אייבערשטן עס זאל זיין ליבשאפט אין שטוב.
דער אייבערשטער זאל העלפֿן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

דארף איך מורא האבן צו רעדן צו קינדער פון קדושה?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

דער מנהל אין אונזער תלמוד תורה האט געמאכט היינט אן אסיפה פאר די מלמדים, און אנשטאט צו מחזק זיין די מלמדים, האט ער ארויפגעלייגט אויפן טיש די תקנות וואס ער וויל איינפירן אין תלמוד תורה, און איינע פון די תקנות איז אז מען טאר נישט רעדן פון קדושה אויף קיין שום וועג און פאל.

יעדער ציטערט אביסל, דארף איך אויך מורא האבן פון אים?

יישר כח אויף אלעס, די שיעורים זענען מיד מחזיר בתשובה.

יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת ויגרא, ט"ז מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן לכבוד ... נרו גאיר

וויי וויי אז מען לערנט נישט אויס די קינדער זאלן זיין הייליג, וויי וויי אז נאכאלץ, נאכן הערן יעדן טאג שוידערליכע מעשיות ווי מניולים באצווינגען קינדער און יונגע בחורים מיט עבירות, און נאכאלץ קען זיין א מנהל וואס פירט א היימישע חדר וואס זאל זאגן: "ביי אונז רעדט מען נישט צו די קינדער פון קדושה".

אנדא זאלסטו רעדן צו די קינדער ווייטער פון קדושה, האב פון קיינעם נישט מורא, דו זאג די קינדער: "קיינער טאר דיר נישט נעמען אין א פארמאכטע צימער און דיר עפענען דייע קליידער און דיר אנרירן ביי דייע

פריינדשאפט פלעצער, און אויב איינער וויל דין אנרייך אדער ער צווינגט דיר דו זאלסט אים אנכאפן ביי די אות ברית קודש - זאלסטו אנטלויפן און דו זאלסט שרייען, און אויב קיינער וויל דיר נישט העלפן זאלסטו גיין צו די פאליציי; נעם נישט די שטראף אויף דיר, אז א מלמד רעדט נישט צו די קינדער - ווערט ער אליינס בשטראפט השם ישמרינו. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנא דבי אליהו בפה, פרק יח), אליהו הנביא האט דערציילט: איך האב אמאל אנגעטראפן א מלמד וואס האט געהאט זייער אסאך תלמידים - בערך צוויי הונדערט תלמידים, נאך א יאר בין איך צוריק געקומען צו די שטאט פון דעם מלמד, ווען איך האב אויפגעזוכט דעם מלמד זיך צו קענען טרעפן מיט אים האט מען מיר געזאגט אז דער מלמד איז שוין געשטארבן צוזאמען מיט זיין ווייב און קינדער, אזוי אויך זענען אלע זיינע תלמידים געשטארבן. האב איך אנגעהויבן זייער שטארק צו וויינען פארן וואס דער מלמד מיט זיין משפחה, מיט די תלמידים, זענען אלע געשטארבן, ביז עס איז געקומען צו מיר א מלאך פון הימל און מיר געפרעגט: "אליהו, פארן וואס וויינסטו?" האב איך אים געזאגט, "צי דען זאל איך נישט וויינען, אז די אלע זענען געשטארבן...?" האט מיר דער מלאך געזאגט: "וויין נישט אליהו, זיי האבן געטון שמוציגע מעשים, זיי האבן געטון עבירות איינער מיטן צווייטן, זיי האבן פוגם געווען באות ברית קודש דעריבער זענען זיי אלע געשטארבן יונג".

לייג אריין שמחה אין די קינדער, זע עס זאל זיין א פרייליכע לופט אין פתח, אויף ערנסט, אבער אויף פרייליך; פון איין זייט ווייסן די קינדער אז מען רעדט נישט פון ווען דער רבי לערנט פאר, די קינדער ווייסן אז מען דארף פאלגן, און פון די אנדערע זייט איז פרייליך, די קינדער האבן ליב צו זיין אין חדר, עס איז א געשמאק צו זיין מיטן מלמד.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

איש אמונות

זיך פרייען מיט יעדע פינטעלע אידישקייט

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת וירא, י"א מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן
לקבוד ... גרו יאיר

זוף אויף אין דיר גוטע זאכן, און זיי זיך מחי' מיט די גוטע זאכן וואס
דו האסט. ווייל דער רבי זאגט (לקוטי מוה"ר חלק ב', סימן י'): "מה שהעולם
רחוקים מהשם יתברך, ואינם מתקרבים אליו יתברך, הוא רק מחמת שאין
להם ישוב הדעת", פארוואס זענען מענטשן ווייט פונעם אייבערשטן? ווייל
מען האט נישט קיין ישוב הדעת, מען טראכט נישט אריין וואס איז די
תכלית פון די וועלט? וואס האט מען פון אלע תאוות וכו'? עס בלייבט דאך
גארנישט איבער פונעם מענטש, נאר דאס ביסל עבודת השם יתברך וואס
מען כאפט אריין בזה העולם, און ווי אזוי איז מען זוכה צו ישוב הדעת,
מען זאל וויסן וואס מען האט צו טון דא אויף דער וועלט? "אך דע, שעל
ידי מרה שחורה אי אפֿשר להנהיג את המלך כרצונו, ועל פן קשה לו לישוב
דעתו", ווען א מענטש איז דעפֿרעסט איז אים זייער שווער צו קענען
טראכטן נארמאל וכו', ווייל דער מלך איז אים מצומצם, "רק על ידי השמחה
יוכל להנהיג המלך כרצונו, ויוכל לישוב דעתו, כי שמחה הוא עולם החרות",
אבער ווען א מענטש איז פֿרייליך, דעמאלט קען ער טראכטן גראד וכו',
ווייל ווען מען איז פֿרייליך איז דער מלך ברייט אפֿן און נישט מצומצם,
"ולבוא לשמחה הוא", און ווי אזוי קען מען זיין פֿרייליך? "על ידי מה
שמוצא בעצמו איזה נקדה טובה על כל פנים", דורך זוכן גוטס אין זיך, דורך

זיך פֿרייען מיט יעדע פֿינטעלע אידישקייט, זיך פֿרייען אז מען איז א איד, אז מען איז א חלק פונעם עם הנבחר.

געלויבט דעם אייבערשטן מיר האבן אנגעהויבן נאך א יאר ישיבה, די אכצנטע יאר ישיבה, בנוסף לזה האבן מיר שוין אפאר סניפים אין שטעטל און אין ירושלים. איך געדענק ווען מוהרא"ש פלעגט קומען אין ישיבה פסדר באזוכן מיט אזא שמחה, מען קען זען די בילדער, די שמייכל פון מוהרא"ש; נאכן ליידן אזויפיל יאר רדיפות פון אינדרויסן און פון אינעווייניג פון די וואס פאררופן זיך ברסלב'ע חסידים, צו זען מיט די אויגן א ישיבה וואו פחורים לערנען אויפן סדר דרך הלימוד פון הייליגן רבי'ן, ווי דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן עו): "טוב ללמד במהירות ולכלי ללמד הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות, ולכלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענגן לענגן, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו", עס איז גוט מען זאל זיך צוגעוואוינען צו לערנען שנעל און נישט מדקדק זיין צופיל בשעת מען לערנט, נאר זען צו פארשטיין דעם פשטות הפשט, "וואס לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם ויניח אותו הענגן וילמד יותר להלן", און אויב מען פארשטייט נישט - זאל מען נישט פארברענגען אסאך צייט אויף דעם ענגן, ענדערש זאל מען גיין ווייטער, "ועל פי הרב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה, כשילמד פסדר בזריזות להלן יותר", און אז מען לערנט אסאך וועט מען שפעטער פארשטיין וואס מען האט פריער נישט אזוי גוט פארשטאנען.

אזויפיל יאר האט מוהרא"ש גערעדט און געשריבן די ווערטער פון רבי'ן פון שיחה ע"ו, וואו דער רבי זאגט: "שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים פסדר", אפילו מען פארשטייט נישט וואס מען לערנט זאל מען זאגן די ווערטער, "וממילא יבין", און ביים סוף וועט מען פארשטיין. "ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בהלמוד ויאמר פסדר בזריזות וממילא יבין", מען זאל נישט ווערן צעבראכן ווען מען זעט אז מען פארשטייט נישט וואס מען לערנט, וואס דאס אליין - אז מען וויל גלייך

פארשטיין - מאכט אז עס זאל זיין שווער צו פארשטיין דאס לערנען, מען זאל נאר זאגן די ווערטער פסדרן און מען וועט שוין פון זיך אליין פארשטיין, "ואם לא יבין תכף, יבין אחר כך, ואם ישארו איזה דברים, שאף על פי כן לא יוכל לעמד על פונתו, מה בכך", און אויב מען פארשטייט נישט דעם ערשטן מאל - וועט מען עס פארשטיין ביים צווייטן מאל; און אויב מען וועט נישט פארשטיין דעם צווייטן מאל איז אויף גארנישט, "כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת סג. עבודה זרה יט.): 'לגמור, והדר לסבור, ואף על גב דלא ידע מה קאמר' שנאמר (תהלים קיט, כ): 'גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה'", ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן, אז א מענטש זאל קודם אסאך זאגן די ווערטער פון די הייליגע תורה, אפילו ער פארשטייט נישט וואס ער לערנט, און דערנאך זאל ער לערנען צו פארשטיין, "כי על ידי רבוי הלמוד, שילמד במהירות, ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה יזכה לעבור כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגמרם, ולחזור להתחיל, ולגמרם פעם אחר פעם, ועל ידי זה ממילא יבין וכו'", ווייל אז מען געוואוינט זיך צו צו לערנען שנעל, קען מען זוכה זיין צו לערנען זייער אסאך; מען איז זוכה איבערצוגיין יעדע וואך זייער אסאך מאל, ביז מען איז זוכה דאס צו פארשטיין.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

אריינגעמען א יתומה אין שטוב

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת וירא, י"א מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן

... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אנדא זאלסטו אריינגעמען דיין שוועסטער די יתומה צו דיר אין שטוב, נישטא קיין גרעסערע מצוה ווי צו העלפן א יתומה, בפרט ווען עס איז אן אייגענע שוועסטער, און אז דיין ווייב איז מסכים - איז דאך זיכער אז ענק

זאלן איר האלטן און האדענווען ווי עלטערן, איר מאכן דאס בעסטע וואס קען נאר זיין. ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן (פתיבות נ.) אויפן פסוק (תהלים קי, ג): "עשה צדקה בכל עת", ווי אזוי קען מען טון צדקה א גאנצע צייט? "זה המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו", דער וואס האדענוועט אויף א יתום אדער א יתומה, "ומשיאן", און ער מאכט זיי חתונה - דער איז ביי די גרויסע מדריגה.

נאך זאגן די הייליגע חכמים זכרונם לברכה (שמות רבה מה, ו), ווען דער אייבערשטער האט געוויזן פאר משה רבינו די שבר וואס עס איז אנגעגרייט צו געבן פאר צדיקים, האט משה רבינו געפרעגט: "אוצר הזה של מי הוא?", פאר וועם וועט גיין די גרויסע שבר? "והשיב לו", האט דער אייבערשטער אים געזאגט: "של מגדלי יתומים", פאר די וואס האדענווען אויף יתומים. דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

מען דארף מיד יא, אדער מען דארף מיד נישט?

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת וירא, י"ב מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן מיין ליפער ... גרו יאיר

איך האב ערהאלטן דייןע מעסעדזשעס.

ווארף אנוועק דייןע חכמות המדמות, קיינער איז נישט ברוגז אויף דיר, קיינער האט נישט אויף דיר, אנשי שלומינו זענען טייערע מענטשן. לדעתי רודפ'סטו זיך אליין, דו לויפסט אנוועק פון דיין אייגענע שאטן. איך האב דיר געוואלט ווינטשן הושענא רבה, איך האב דיר געזוכט א גאנץ חודש תשרי, א שאד דו קומסט מער נישט צווישן די טייערע חבורה.

הייב אן צוריק לערנען יעדן טאג אכצן פרקים משניות, דאס וועט דיר געבן שטארקייט, דאס וועט ארויסנעמען די חכמות המדמות. איך זאג דיר נישט סתם זאכן, איך זאג דיר וואס איך האב געזען אלע יארן אין היכל הקודש; די וואס האבן געטון למעשה, געלערנט שיעורים כסדרן, מקרא,

משנה, גמרא, הלכה, מדרש ואגדה וספרי רבינו, און זיך מתבודד געווען, און עוסק געווען אין פארשפרייטן דעם רבי'ן אין די וועלט - די האבן זיך פעסט געהאלטן.

איך האב זיך ליב, איך בעט פאר דיר יעדן טאג, איך שוין זיך, א שאד די חכמות זיינע פון מאכן חשבונות אויף חשבונות אויב מען דארף זיך נא אדער נישט.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן העלחה אין אלע ענינים.

...

אנקוקן דעם מאן מיט א ליכטיגקייט, וועט אלעס ווערן גוט בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת וירא, י"ב מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן מרת ... תחנ'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

איך פארשטיי עס איז אייך שווער אז אייער מאן קומט נישט אהיים צייטליך, איר קענט זיך קיין עצה נישט געבן מיט די קינדער, דאך זאלט איר דאנקען דעם אייבערשטן אז אייער מאן איז אין שול, ער לערנט, ער איז נישט מיט שלעכטע חברים.

דער רבי לערנט אונז ווי אזוי צו ניצן אונזער מוח מחשבה, און אזוי וועט מען קענען אריבערגיין שווערע מצבים. דער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן קצח): "אם יסתכל האדם על חסדי ה'", אויב א מענטש וועט קוקן אויף די חסדים וואס דער אייבערשטער טוט; "יראה, שאפלו בעת שהשם יתברך מצר לו", אפילו ווען ער האט שווערע טעג, "גם בהצרה בעצמה השם יתברך מרחיב לו ומגדיל חסדו עמו", זאל ער גוט קוקן, וועט ער זען אז אין די צרה מאכט אים דער אייבערשטער גוט.

אייער מאן קומט אהיים שפעט, אייער מאן קען זיך נישט צאמנעמען, א צייט איז ביי אים נישט קיין צייט, איר שפירט אז איר קענט עס נישט נעמען; זאלט איר דאנקען דעם אייבערשטן אז איר האט א מאן וואס איז אין

שול, ער לערנט, ער דאווענט, ער איז ערליך, ער זיצט נישט מיט חברים און הולצט; הייבט אן קוקן אויף אייער מאן מיט א ליכטיגקייט, מיט א שיינ - וועט אלעס ווערן גוט.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

קיינמאל האב איך דאס אפילו נישט געטראכט אויף דיר

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת וירא, י"ב מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן

... גרו יאיר

איך בין אהיים געפארן מוצאי שמחת תורה פון שטעטל מיט האברך ... גרו יאיר. ער האט מיר דערציילט אויפן וועג אהיים אז דו האסט זיך אויסגעערעדט דיין הארץ, אז מען האט מיר געברענגט לשון הרע אויף דיר, אז דו האסט גע'גנב'עט פון ישיבה געלט וכו'; וויל איך דיר זאגן אז עס איז נישט אמת, קיינער האט מיר דאס נישט געזאגט און אפילו פאר א ווערטל איז דאס נישט גוט; קיינמאל האב איך דאס אפילו נישט געטראכט אויף דיר. מען דארף אסאך שמועסן מיטן אייבערשטן, אים דערציילן אלע ווייטאג וואס ליגט באהאלטן אינעם מענטש, ווייל נאר דורך התבודדות און דורך לערנען על פי סדר דרך הלימוד פון רבין גייען ארויס אלע חכמות המדמות און אלע בלבולים וכו'.

איך האב זיך זייער ליב און אויף בין איך דיר זייער מכיר טובה פאר אלעס וואס דו העלפסט מיר.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

נעמען די סמארטפאון אין די קאר אויפצוטון?

א אינגערמאן פרעגט:

איך האב זיך מקבל געווען א צייט צוריק צו לאזן מיין סמארטפאון אין אפיס און אפילו נישט עס האלטן אין קאר, און איך האב אפילו געטוישט צו א טעבלעט אז עס זאל נישט זיין שניף צו האלטן אין טאש. למעשה האב איך לעצטנס יא עס אנגעהויבן נעמען אין קאר, ווייל איך טראכט אז איך קען אויפטון מער, אז איך בין מער עוועילעכעל פאר די קהילה און די מוסד אין די אנדערע שעות ווען איך בין נישט אין אפיס, איך ווייס אבער נישט אויב עס איז סתם א תירוץ אדער עס איז טאקע בעסער; איך וויל וויסן און טון וואס איז ריכטיג.

תשובה:

נישט ריכטיג, ריכטיג איז נאר האלטן אין אפיס.

...

וואס טוט זיך פארדעם און נאכדעם?

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת וירא, י"ב מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן די בילדער וכו'.

בנוגע די שיינע ווארעמע מסכה ביי...; געדענקזשע וואס מוהרנ"ת האט געזאגט ווען ער איז אריבער שמחת תורה פיינאכט די ... קלויז, און געהערט די 'אתה הראת' פון די מתנגדים, און האט שיעור נישט געהאט חלישות הדעת וכו', 'אזעלכע מתנגדים און אזא קנאקעדיגע אתה הראת? !' האט ער זיך אנגערופן: "טאקע א שיינע 'אתה הראת', אבער וואס איז פארן 'אתה הראת' און וואס איז נאכן 'אתה הראת' - דאס ווייסט נאר דער אייבערשטער אליין", און איך זאג דיר אביסל אנדערש, וואס טוט זיך פאר די שיינע מסכה וואס דו האסט מיר דערציילט וכו' - דאס ווייסט, און איך, און יעדער - וואס טוט זיך פארדעם און נאכדעם; נישטא קיינער פון די גאנצע פלאץ וואס זאל

מעביר סדרה זיין, קיינער עפנט נישט קיין משניות, און אזוי ווייטער, אפגערעדט פון זיך מתבודד זיין, פון זיצן אין א שטילע פלאץ און בענקען צום אייבערשטן און רעדן און שמועסן צום אייבערשטן, און אזוי ווייטער. איה בין בצער אז דו האסט צער פון מיר, איה קען אבער גארנישט טון פאר דעם ווייל לדעתי איז דאס חכמות (קאמפלעקסן). דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

בזיונות איז ביי אונז קעש

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת ויבא, י"ג מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן
לכבוד ... נרו יאיר

אז מען האט דיה פארשעמט - זאלסטו דאס נעמען פאר פפרת צוונות, ענטפער נישט צוריק און האלט נישט אין זיך קיין רוגז. דער רבי זאגט (לקוטי מוה"ר"ן חלק א, סימן ו): "ישמע בזיונו ידם וישתק", אז מען הערט א בזיון און מען בלייבט שטיל - דאס איז תשובה; ביי אנשי שלומינו פלעגט מען זאגן: "בזיונות איז ביי אונז קעש", מען קומט אפ אלע עבירות.

דאס איז וואס דער רבי האט דערציילט (ספורי מעשיות מעשה יב, מעשה מבעל תפלה): "אמאל איז גיווען א בעל תפלה וואס ער האט שטענדיג נאר עוסק גיווען אין תפילות און שירות און תושבחות צו השם יתברך. און ער איז גיזעסין חוץ לשוב. און זיין סדר איז גיווען, ער פלעגט אמאל אריין צו גיין אין ישוב אריין. און ער פלעגט אריין צוגיין צו עפעס א מענשן און ער פלעגט מיט דעם מענשן אנהייבן צו שמוסין פון דעם תכלית פון גאר דער וועלט. אז צום אמת איז קיין שום תכלית נישט פארהאנדין אויף דער וועלט. נאר מע זאל דינען דעם אייבערשטן. און מע זאל זיך פארברענגען די יארין נאר מיט תפלה צו השם יתברך און מיט שירות ותשבחות צו השם יתברך וכו', און אזוי פלעגט זיין סדר צו זיין פון דעם בעל תפלה תמיד. וואס ער פלעגט אלץ אריין צו גיין אין ישוב אריין. און פלעגט איבער רידן מענשן

אז זיי זאלין גיין מיט זיין וועג אז זיי זאלין נאר גאט ברוך הוא דינען, זיי זאלין נאר עוסק זיין אין תפילות וכו', און ווער סע האט אים צו גיהערט פלעגט ער אים צו נעמען און פלעגט אים פירן אויף זיין ארט חוץ ליישוב כנ"ל. און זיי פלעגן דארט עוסק זיין נאר אין תפילות און שירות ותושבחות צו השם יתברך און וידויים און תעניות און סיגופים (דהיינו פייניקין זיך דעם גוף) און ביי די מענשן וואס ער האט זיי מקרב גיווען צו השם יתברך. איז ביי זיי א תענית און דער גרעסטער סיגוף (דהיינו פייניקין זיך) טייערער גיווען פון אלע תענוגים פון דער וועלט. ווארין זיי האבן גיהאט תענוג פון דעם גרעסטן סיגוף אדער פון א תענית מער איידער פון אלע תענוגים פון דער וועלט".

וואס איז פשט אין די מעשה? מיר ווייסן דאך אז דער רבי איז דער בעל תפלה, און דער רבי האט דאך אונז געזאגט מיר זאלן נישט פאסטן און אויף נישט מאכן קיין סיגופים; נאר דאס רעדט מען פון 'ישמע בזיונו ידם וישתק', פון נישט ענטפערן ווען מען ווערט פארשעמט, דאס מיינט מען א תענית, און דאס 'סיגופים' מיינט מען פון ווערן געפייניגט, זיך נישט באליידיגן ווען מען טוט אנדערש ווי דיר, און ווען מען זאגט אנדערש ווי דו ווילסט, פון דעם רעדט דא דער רבי, דאס זאגט דער רבי, די אנשי בעל תפלה האבן גענומען די עבודה פון נישט זיך קריגן און נישט ענטפערן וכו' וכו', און דאס - "איז ביי זיי א תענית און דער גרעסטער סיגוף (דהיינו פייניקין זיך) טייערער גיווען פון אלע תענוגים פון דער וועלט. ווארין זיי האבן גיהאט תענוג פון דעם גרעסטן סיגוף אדער פון א תענית מער איידער פון אלע תענוגים פון דער וועלט".

אז מיר וועלן גיין יעדן טאג התבודדות, מיר וועלן פאלגן דעם רבי'ן - וועלן מיר אויך זוכה זיין צו ווערן פון דעם בעל תפילה'ס לייט. דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

צוגיין צום עמוד יום כיפור ?

א אינגערמאן פֿרעגט :

דער גבאי פון בית המדרש היכל הקודש האט מיך צוגעשיקט צום עמוד צו א תפלה אום יום כיפור, איך האב נישט געהאט קיין געלעגנהייט צו פֿרעגן דער ראש ישיבה אויב איך מעג צוגיין צום עמוד יום כיפור, און למעשה בין איך צוגעגאנגען צום עמוד, וויל איך פֿרעגן אויב איך האב גוט געטון.

דער ראש ישיבה ענטפערט :

וואס א גבאי אין בית המדרש היכל הקודש הייסט דארף מען פאלגן, עס איז אזוי ווי דער רבי הייסט און מען דארף פאלגן.

...

די שוועריקייט צו זיין א גבאי אין שול

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת וירא, י"ג מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן

... נרו יאיר

איך פארשטיי דיך זייער גוט אז דו האסט מער נישט קיין כח צו זיין גבאי ביי אונז אין שול, דו קענסט נישט נעמען די וועג ווי אזוי מען רעדט וכו' וכו'; דאך וויל איך דיר בעטן זאלסט קוקן מיט רחמנות אויף אנשי שולמינו, דן זיין יעדן איינעם לפף זכות. למשל דער אינגערמאן וואס האט דיך אפגעזידלט וכו'; וואלסטו געוואוסט וואס אויף אים גייט אריבער, ווי ער ליידט, זאכן וואס איך קען נישט דערציילן השם ירחם - וואלסטו גאר אנדערש געטראכט און געקוקט אויף אים, און אזוי אויך דער אינגערמאן וואס האט וכו' וכו'; וואלסטו געוואוסט זיין עבר פון וואו ער קומט און וואס איז אויף אים אריבער אין זיינע יונגע יארן - וואלסטו אים נאר געשווינט, עס וואלט דיר נישט געשטערט די גאנצע מעשה. נישט אז דאס בארעכטיגט זיי חס ושלום, מיר טוט וויי די מעשיות, מיר שטעכט די מעשיות אין הארץ.

וואס זאל איך זאגן, ווי אזוי איך בין דא אריינגעדרייט געווארן אין מין גבאות; איך בין בכלל נישט געקומען קיין ברסלב צו זיין א גבאי, צו זיין א מאן דאמר, איך בין געקומען קיין ברסלב ווייל איך האב זייער געוואלט זיין אן ערליכער איד, און איך וויל נאכאלץ זיין אן ערליכער איד. נאכדעם בין איך געווארן א מלמד, נאכדעם א מנהל אין א ישיבה, שפעטער האט מיר מוהרא"ש געזאגט איך זאל רעדן צו מיינע תלמידים פון תכלית, פון סדר דרך הלימוד, און פארשטייט זיך מען האט מיך ארויסגעווארפן פון דארט. דעמאלט האט מוהרא"ש מיר געזאגט עפן אליין א ישיבה, און שפעטער האט מוהרא"ש געזאגט לערן מיט חתנים, און נאכדעם לערן מיט אינגעלייט, און אזוי טרעף איך מיך זיין פארנומען מיט קהל, און איך זאג דעם אייבערשטן אז אנועקגיין קומט נישט אין באטראכט, ווייל איך וועל אנהאלטן וואס מוהרא"ש האט מיר געבעטן.

איך זאג דיר נישט וואס צו טון, בפרט ווען עס טרעט דיר צו צום געזונט; דו ביסט אן איידעלער, דו קענסט נישט נעמען די פראסטע וועג ווי מען רעדט און מען שרייט וכו' וכו', (איך קען עס נאך מער נישט נעמען), אפֿשר זאלסטו יא אפֿלאזן, איך זאג דיר נאר א וועג ווי אזוי מען דארף קוקן אויף מענטשן, מען דארף קוקן מיט רחמנות, מיט די אויגן וואס צדיקים האבן, און פון די אנדערע זייט דארף מען זיין זייער שטארק, מען דארף פירן די שול אויף די ריכטיגע וועג, נאר נישט ווערן אויס ווען איינער זאגט עפעס וכו'.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

א איד מוז פרעגן שאלות

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת וירא, י"ג מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן

... גרו יאיר, קרית ברסלב

איך האב דיר שוין געשריבן זומער [דער בריוו איז בייגעלייגט צום סוף פון דעם בריוו] אז א איד מוז פרעגן שאלות, מען מוז האבן א דיין, און היות

אין שטעטל איז נאר דא אונזער דײַן פון די קהילה, וואלט ווען געדארפט אויסקומען נאכן וואוינען שוין אזא לאנגע צייט אין שטעטל - צו פרעגן שאלות, אבער דער דײַן שליט"א זאגט מיר אז אין שטעטל וואוינען איבער צוויי הונדערט משפחות און אלע פרעגן שאלות אויסער דו.

איך בין זייער דערשראקן, איך וויל וויסן וואס גייט פאר, איך ווארט אויף אן ענטפער. אין אונזער קהילה קען מען נאר זיין אויב מען היט הלכות, אז נישט קען מען נישט זיין אין די קהילה און אויף נישט שיקן די קינדער. איך וויל דיך חס ושלום נישט מרחק זיין, איך וויל דיך מקרב זיין, איך וויל וויסן אז דיין שטוב פירט זיך בדרך התורה. אז דו וועסט מיר ענטפערן אז דו האסט א דײַן וועם דו פרעגסט, און ווען דו האסט א שאלה פארסטו אראפ אין שטאט פרעגן - וועל איך מיך זייער פרייען.

ביטע אנעמען די בריוו גוט.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

נדער בריוו צו וועלכע די אויבנדערמאנטע בריוו באציט זיך:

וואו פרעגסטו דינע שאלות?

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת מטות-מסעי, כ"ה תמוז, שנת תשפ"ה לפרט קטן
לקבוד ... נרו יאיר

איך פרעג פסדר דעם דײַן שליט"א אויב די אינגעלייט קומען פרעגן שאלות, אויב אלע היטן הלכות וכו'. דער דײַן זאגט מיר אלץ, אלע קומען פרעגן, אלע זענען ערליך; ער לויבט מיר פסדר אויס די אינגעלייט פון שטעטל ווי אלע היטן הלכות מיט קדושה וטהרה.

יעצט האט מיר דער דײַן געזאגט, ער האט אריינגעטראכט אז דו קומסט נישט פרעגן קיין שאלות, האסט אים נאך קיינמאל נישט געפרעגט קיין שאלה, דאס איז מיר א שטיקל וואונדער, אז דו וואוינסט שוין דא א שיינע שטיק צייט און דו ביסט נאכנישט געקומען פרעגן קיין איין מאל א שאלה. איך האף צום אייבערשטן אז דו היסטסט הלכות, וואלטן מיר געוואוינט

אין א שטאט מיט נאך דײַנים וואלט איך געטראכט זיכער פֿרעגסטו דײַנע שאלות ביי א דײַן, מן הסתם גייסטו צו אן אנדערער דײַן, אבער דא אין שטעטל ווען עס איז נישטא נאך דײַנים - איז וואו פֿרעגסטו דײַנע שאלות? ! אז מען היט הלכות האט מען געזונטע קינדער און אז מען היט נישט קיין הלכות, מען היט נישט טהרת המשפחה - איז געפערליך געפערליך. וויל איך דײַך מחזק זיין זאלסט פֿרעגן דײַנע שאלות ביים דײַן, זאלסט היטן הלכות, דײַן שטוב זאל זיין געבויט אויף די תורה הקדושה. דער אייבערשטער זאל העלפֿן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

[...]

אריינברענגען דאס חתונה מאכן בחדם

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת וירא, י"ג מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן

לכבוד מו"ה ... ני"ו

א גרויסן יישר כח פארן מנדב זיין פלייש פאר די קומענדיגע צען חתונות אין ישיבה.

עס איז פֿדאי זאלסט קומען קוקן ווי די חתונות זעען אויס, אפֿשר וועסטו דאס קענען אריינברענגען ביי דיר אין די קהילה; מען זאל קענען חתונה האבן אין א שול בחדם אזוי ווי עס איז געווען אינדערהיים אין אלע דורות ביי אידישע קינדער, די חופה איז געווען אין הויף פונעם שול, און די חתונה איז געווען פשוט, מיט אמת'ע שמחה.

מיר האבן די וואך געהאט די הונדערטסטע חתונה, הונדערט חתונות מיינט אז צוויי הונדערט מחותנים האבן חתונה געמאכט בחדם; נישט נאר די בית המדרש איז אומזיסט נאר אלעס איז בחדם. דער שמש רופט אויס און גראמט אויס, די בחורים מאכן די עסן מיט די מוזיק, ביי די פרויען מאכן די מידלעך פון סקול די עסן, די אויסטיילן, די אנגרייטן, אלעס, אויף די האר פאר די משפחה מיט די פֿנימ'ער וכו'.

דער אייבערשטער זאל העלפֿן דו זאלסט קענען דאס אריינברענגען אין

ענקער קהילה, שפארן געלט פאר עמך אידן, און איינשפארן געזונט פראבלעמען פאר עלטערן, זיי זאלן קענען מאכן שמחות מיט שמחה.

...

היכל הקודש זיך פירן ווי די צוויי צדיקים

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת וירא, י"ג מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן
לכבוד ... גרו יאיר

דאנערשטאג נאכט פרשת בראשית, כ"ה תשרי - איז מיר געבוירן געווארן מיין זון עמרם גרו יאיר. אין שפיטאל ביינאכט האב איך זיך געכאפט אז דער טאג איז א גרויסער טאג, די יארצייט פון הייליגן קדושת לוי זכותו יגן עלינו און פון הייליגן חתם סופר זכותו יגן עלינו, די צוויי הייליגע צדיקים האבן געהאט זייערע וועגן אין עבודת השם; דער הייליגער קדושת לוי האט גענומען די וועג פון מלמד זכות זיין אויף יעדן איד, און דער הייליגער חתם סופר האט אנועקגעשטעלט די וועג פון התבדלות, זיך אפטיילן פון מינים און אפיקורסים.

איך האב זיך דערמאנט וואס מוהרא"ש זאגט, אויף די צוויי וועגן האט ער אנועקגעשטעלט קהלות היכל הקודש, מען זאל זיך פירן ווי בידע צדיקים. די ערשטע זאך איז הלכה, זיך נישט אנוועק רירן פון הלכה, שיטת חתם סופר, נישט משנה זיין קיין ריר פון מסורת אבות, יש לנו אב זקן הוא לא נשתנה. און די צווייטע זאך איז, קוקן גוט אויף אנדערע, זוכן דאס גוטס אין אלעמען, אזוי ווי דער הייליגער קדושת לוי זכותו יגן עלינו האט אלץ דערציילט פארן אייבערשטן דאס שיינקייט פון אידן, ער האט שטענדיג אויפגעזוכט דאס גוטס אין אנדערע, אזוי זאל זיך פירן די קהילה; מען זאל אויפזוכן דאס גוטס אין יעדן איינעם.

איך האב אנגעהויבן דאנקען דעם אייבערשטן אז ער האט אויף מיר רחמנות געהאט און מיר געברענגט צום הייליגן רבי'ן, איך בין אנגעקומען צו מוהרא"ש וואס מאכט אונזער מלך זאל זיין באלאנצירט; פון איין זייט

פארלאנגט מען דאס מערסטע, און פון די אנדערע זייט זיך פרייען מיט יעדע פינטעלע וואס מען האט יא.

איך שרייב דיר דאס ווייל איך וויל דו זאלסט אזוי פירן די ישיבה. דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

דאווענען, לערנען, און שלום בית

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת ויבא, י"ג מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן

... גרו יאיר

שטארק זיך בעבודת השם בתמימות ופשיטות, דאווענען און לערנען און מיט שלום בית. די דריי זאכן האט מיר מוהרא"ש געזאגט צו רעדן מיט מענטשן; פון לערנען כל התורה כולה, פון תפלה און פון שלום בית. מוהרא"ש האט מיר געזאגט, דאס איז פשט וואס דער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן ב): "והאמת מאיר ברבוע הדבור הנ"ל על ידי שלשה שמות הנ"ל שהם קל, אלקים, ה', שהם בחינת תפלה, ותורה, ושדוכים וזווגים", כל זמן מען רעדט פון די דריי זאכן איז דאס אמת'דיג גערעדט, אלעס אנדערש איז נישט קיין דיבורים.

טייערער ברודער, שטארק זיך מיט די עצות פון רבי'ן, לערנען און דאווענען און מכבד זיין די ווייב בתמימות ופשיטות בלי שום חכמות וחקירות כלל וכלל לא, ווייל דאס איז די גרעסטע חכמה, אוועק צו ווארפן אלע חכמות און דינען דעם אייבערשטן אן חכמות, נאר זיין פשוט בתכלית הפשטות.

גיי שלאפן צייטליך, שטיי אויף פרי, זיי זיך קובע צו לערנען אלע דיניע שיעורים קבועים - ח"י פרקים משניות, יום תהלים, חומש, גמרא - פארטאגס, אז ביים גיין אין אפיס זאלסטו שוין זיין גוט אנגעפילט מיט אסאך תורה, וועט די גאנצע טאג גיין גאר אנדערש.

...

דאווענען אין היכל הקודש נאכן סוף זמן תפלה?

שאלה:

איך האב אלץ מקפיד געווען צו דאווענען שבת פאר זמן תפלה, איך וויל וויסן אויב עס איז כדאי צו קומען דאווענען אין היכל הקודש און דאווענען נאך זמן תפלה?
דער ראש ישיבה ענטפערט:
עס איז כדאי צו דאווענען מיט אנשי שלומינו; עס איז כדאי פאר זיך און פאר די קינדער.

...

גלייב באמונה שלימה אז אלעס איז לטובה

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת וירא, י"ג מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן
... גרו ואיר

איך האב ערהאלטן דיין מעסעדזש.

דראפע זיך און דערהאלט זיך און שפרינג איבער אויף דינע שווערע טעג. דער רבי זאגט, אלעס קען מען אריבערגיין, אלע מניעות, אבער ווען עס קומט צו זיך אליין, מען האט קשיות אויפן אייבערשטן, אדער אויפן צדיק - דאס איז שווערע שווערע מניעות. דער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן מו): "והמניעה הגדולה היא מניעת המח", די גרעסטע מניעה איז דער מענטש אליינס, "שמחו ולכו חלוקים מהשם יתברך", ווען מען האט קשיות אויפן אייבערשטן אדער אויפן צדיק.

וואס איז די עצה? "לצעק לאביו", צו שרייען צום אייבערשטן, "מעמק הלב", פון די טיפעניש פון הארץ; נאר דאס איז די עצה נישט אנוועק צו פאלן. דעריבער בעט איך דיר ליבער חבר, האב נישט קיין טענות חס ושלום אויפן אייבערשטן אויף דעם וואס דו גייסט יעצט אריבער, און אויך נישט אויפן צדיק; גלייב באמונה שלימה אז אלעס איז לטובה, דאנק דעם אייבערשטן אויף אויף דעם.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן דו זאלסט האבן א שטארקע אמונה
און בלייבן פעלזן פעסט ביים הייליגן רבי'ן, אמן.

...

זיך ארויפכאפן טעגליך ביים ציון פון הייליגן צדיק

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת וירא, י"ד מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן
... גרו יאיר, קרית יואל

איך האף צום אייבערשטן אז דו שטארקסט זיך אין דיין עבודת השם,
מיט תורה ותפלה און מיט יראת שמים, איך האף זייער אז דיין שטוב איז
אפגעהיטן פון כלים וואס מען קען זען עבירות און אזוי ווייטער.
זיי זיך קובע צו לערנען יעדן טאג חומש מיטן תרגום לויט די טעג פון
די וואך, זונטאג ביז שני, מאנטאג ביז שלישי און אזוי ווייטער. אויך זאלסטו
לערנען ש"ס פסדרן, אויך זאלסטו זאגן דעם יום תהלים יעדן טאג.
אויך זאלסטו זיך ארויפכאפן טעגליך ביים ציון פון הייליגן צדיק, דער
רבי זכותו יגן עלינו מסאטמער, זאג דארט די תיקון הקללי און בעט פאר דיר
און פאר דיין משפחה, אויך בעט פאר מיר יואל בן רייצא רעכיל, איך זאל
קענען אנגיין מיט די ישיבה וכו'.

...

אלץ זיין אין א גוטע גוסטע

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת וירא, י"ד מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן
טייערער ... גרו יאיר

שרייב מיר בריוו, איך וויל זיין נאנט מיט דיר, שרייב מיר פון דיין
עבודת השם, פון דייןע שיעורים, איך וויל זיין בקשר מיט דיר.
שטארק זיך מיט לערנען יעדן טאג אכצן פרקים משניות, דאס וועט דיר
רייניגן דיין נשמה, עס וועט דיר ברענגען אלעס גוטס.

אויף זאלסטו גיין יעדן טאג התבודדות, מאף זיך א קביעות צו רעדן צום אייבערשטן אפאר מינוט יעדן טאג, דערצייל דעם אייבערשטן וואס באדערט דיר, וואס שטערט דיר, שמועס מיט אים אזוי ווי מען שמועסט מיט א גוטע פריינד; וועסטו זיך שפירן פרייליך און צופרידן, וועסט אלץ זיין אין א גוטע גוסטע.

איך האב צו זיין דיין שדכן בקרוב.

...

אין שול טאר מען נישט רעדן

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת וירא, י"ד מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן טייערער ... נרו יאיר

איך הער זייער גוטע גריסן פון דיין התמדת התורה, ווי דו לערנסט פלייסיג, און פון דיין יראת שמים און עבודת השם; איך האב צום אייבערשטן צו זיין דיין שדכן בקרוב.

נעם זיך פאר נישט צו רעדן ביים דאווענען, זאל זיין וואס זאל זיין; אויב איז עס גאר וויכטיג זאלסטו ארויסגיין פון שול, ווייל אין שול טאר מען נישט רעדן, עס איז זייער הארב צו רעדן ביים דאווענען אין שול, דער הייליגער זוהר שרייבט זייער שארף אויב מען רעדט אין שול (פרשת תרומה, דף קלא ע"ב), און אזוי אויך פארקערט, מדה טובה מרובה, די ישועות און הצלחה קומט זייער שנעל פאר דעם וואס איז מכבד בית השם. איך האב דיר זייער ליב.

...

שוין א געהאלפענער

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת וירא, י"ד מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן ... נרו יאיר

וואס וואלטן מיר געטון אנעם רבי'ן? אן די עצה פון התבודדות? דאס

וואס דער רבי האט געזאגט פאר מוהרנ"ת ביים שפאצירן מיט אים, ווען מוהרנ"ת האט זיך אויסגעגאסן זיין הארץ ווי שטארק ער וויל זיין אן ערליכער איד, האט אים דער רבי ארומגענומען אויף זיין אקסל און אים געזאגט: "עס איז גוט דאס אלעס צו דערציילן דעם אייבערשטן", דער רבי האט אים געזאגט ער זאל זיך צוגעוואוינען צו שמועסן מיטן אייבערשטן אזוי ווי מען רעדט צו א גוטער פריינד, מוהרנ"ת האט שפעטער דערציילט אז ער האט דעמאלט געשפירט ווי ער איז שוין א געהאלפענער, מיט די עצה וועט ער יא מצליח זיין.

טייערער ליבער ברודער, מיר דארפן זיך זייער פרייען אז מיר זענען מקורב צום רבין, און אז מיר האבן אזעלכע זיסע עצות ווי אזוי זיך מחזק צו זיין.

שטארק זיך צו לערנען ששה סדרי משנה, תיקונים און ספר ליקוטי מוהר"ן; זיי זיך משתדל דאס צו ענדיגן יעדן חודש.

...

די גאלדענע ווינטער נעכט

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת וירא, י"ד מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן לכבוד ... גרו יאיר

מען האט שוין צוריק גערוקט די זייגער, עס ווערט פרי נאכט, מען קען זיך לייגן פרי שלאפן און אויפשטיין פרי, אויסניצן די צייט; דער הייליגער רבי פנחס קאריצער זכותו יגן עלינו פלעגט זאגן אויף די ווינטער נעכט 'די גאלדענע נעכט', ווייל מען קען אין די נעכט זייער אסאך דינען דעם אייבערשטן.

גיי נישט ביינאכט מיט חברים, זאלסט נישט ארויסגיין ביינאכט פון שטוב, דאווען מעריב וואס פריער און בלייב אין שטוב. פאר איינעם איז גרינגער צו לערנען ביינאכט און פאר איינעם איז גרינגער אויפצושטיין לערנען פארטאגס, נישט קיין חילוק, ביידע זענען חשוב, ביידע זענען גוט,

נאר בלייב אין שטוב; אדער גיי שלאפן פרי און שטיי אויף פרי, אדער לערן אין שטוב דיינע שיעורים כסדרן.

מוהרא"ש האט אונז געלערנט אז א אינגערמאן האט נישט וואס צו זיין אינדרויסן פון שטוב ביינאכט, נאר בלייבן אין שטוב לערנען אין שטוב. אז דו וועסט לערנען אין שטוב - וועט זיין ווייב זיך זייער פרייען, זי וועט זיך מחשיב זיין, זי וועט זיך ארויפקוקן, זיין שלום בית וועט ווערן גאר גוט.

אפילו פרייטאג צו נאכטס, ווען עס איז איינגעפירט ביי אנדערע פלעצער צו גיין צו טישן וכו' - איז ביי אונז נישט אזוי. מוהרא"ש זאגט, א אינגערמאן האט נישט וואס ארויס צו גיין פרייטאג צו נאכטס, נאר בלייבן אין שטוב מיט די ווייב, און איך האב שוין כמה פעמים געזאגט אז מען זאל נישט קומען צו מיר פרייטאג צו נאכטס, אינגעלייט בלייבן אין שטוב מיט די ווייב.

מאך זיך א קביעות צו לערנען יעדן טאג אכצן פרקים משניות, מען קען זיך נישט פארשטעלן וואס מען איז זוכה דורך לערנען אכצן פרקים משניות און ענדיגן יעדן חודש ששה סדרי משנה, מען באקומט א ריינע נשמה, א ריינע מוח, מען ווערט ריין פארן אייבערשטן. אין אנהייב וועט דאס זיין שווער, אבער אז דו וועסט זיין שטארק מיט דעם טאג נאך טאג, וואך נאך וואך, חודש נאך חודש - וועסטו נישט קענען אן דעם, עס וועט זיין ווי עסן פאר דיר, דו וועסט נישט שפירן זאט נאר נאכן גורס זיין ח"י פרקים משניות. דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

טענות אויפן מנהל, אדער הפרת הטוב?

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת וירא, י"ד מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן

... נרו יאיר, ירושלם

איך האב ערהאלטן זיין בריוו.

איך הער דיינע טענות, איך וויל דיר זאגן, ערשטנס עס איז נאכנישט

געבליבן אז מען פירט אריבער די מוסדות קיין בית שמש. צווייטנס, דאס איז מיין געדאנק, נישט דער מנהל; פארקערט, דער מנהל וויל נישט פארמאכן, דאס האב איך געזאגט, אז וואס איז אנדערש ביי ענק ווי אין אמעריקע, מיר האבן נישט קיין מוסדות אין יעדע צווייטע שטאט, מיר האבן איינס אין צפון און איינס אין מרכז, וואס איז אין ארץ הקודש אנדערש? פארנוואס קענען די קינדער נישט פארן אזוי ווי ביי אונז וואס קינדער פארן יעדן טאג א שעה מיט א באס?

איך זאג נישט אז מען גייט טאקע אזוי טון, אבער איך וויל זאלסט פארשטיין וואס דא גייט פאר, פון וואו זאל איך נעמען יעדע חודש זעכציג טויזנט דאלער? וואס איז אזוי געפערליך אז קינדער פארן? יעצט קומען דאך אויך קינדער מיט גרויס שמחה פון בית שמש קיין ירושלים? איז וואס איז אז מען וועט דאס מאכן פארקערט, אז מיר האבן באקומען א פלאץ פאר די חדר און בית פיגא, א גרויסע פלאץ, א פלאץ בהרחבה, איז וואס איז אזוי געפערליך?

דאס איז קלאר אז דו זאלסט האבן הכרת הטוב פארן מנהל וואס געבט זיך אזוי אנוועק פאר די קינדער, אים רופן כסדר זיך באדאנקען און אים פֿרעגן וואס מען קען העלפן. איך וויל הערן פון דער מנהל און פון די אפּיס אז דו ביסט פון די וואס זוכן צו העלפן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

מחנה זיין די קינדער נישט וויי צו טון קיין שום איד

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת וירא, י"ד מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן

... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך בין מוחל די בזיונות וואס די קינדער מאכן מיר, און אז דיין זון איז פון די שכנים וואס פארשעמען מיך כסדר אין גאס, מען באזידלט מיך - בין

איך מוחל, אבער וואס וועט זיין מיט זיין חינוך? דארפסט אים לערנען אז מען טאר נישט וויי טון קיין שום איד, מען שרייט נישט אויף קיין שום איד, דאס דארף מען לערנען מיט קינדער, אפילו מיר האלטן נישט פון די וועג דארף מען נאכאלץ מכבד זיין א צווייטע איד. זאלסט האבן אסאך הצלחה.

...

נאך א שיחה, נאך א דיבור, נאך א ווארט, נאך אן אטעם

פון רבי'ן

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת וירא, ט"ו מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן
לכבוד ... גרו יאיר

וואס האסטו מיט א צווייטן? וואס קוקסטו אויף א צווייטן? אודאי אז מען קוקט אויף דעם און יענעם האט מען חלשות הדעת, יעדן טאג א פרישע בלבול, פרישע מעשיות; אבער דער וואס קוקט אויף זיך, ער קוקט וואס באקום איך ביים רבי'ן? וואס קויף איך דא איין? - דער ווערט נישט צעטומלט.

דערמאן זיך פארנוואס דו ביסטו געקומען צום רבי'ן, דערמאן זיך די סיבה; האסט געזוכט א וועג ווי צו זיין א איד, א וועג ווי צו קענען לערנען תורה, א וועג ווי צו קענען האבן שלום בית, און דאס האסטו געפונען, איז וואס דארף זיך שטערן דאס און יענץ? פארגעס נישט פארנוואס דו ביסט בכלל געקומען צום רבי'ן, פארגעס נישט ווי אזוי דו ביסט געקומען, ביי דיין התקרבות האט דיר גארנישט אינטערעסירט, נישט יענקל, נישט געצל, נישט גרונם, האסט נאר געוואלט הערן נאך א שיחה, נאך א דיבור, נאך א ווארט, נאך אן אטעם פון רבי'ן, איז וואס איז יעצט געשען מיט דיר?

געדענק וואס דער רבי האט אונז געבעטן (שיחות הר"ן, סימן נא): "את זה תקבלו ממני שלא יטעה אתכם העולם", דאס זאלט איר מקבל זיין פון מיר, די וועלט זאל אייך נישט אפנארן, "כי העולם מטעה מאד", ווייל די וועלט

נארט זייער; נאך האט דער רבי אונז געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שנד), אויף צוויי פיתות מענטשן האב איך גרויס רחמנות, אויף די מענטשן וואס זענען נישט מקורב געווארן צו מיר, און אויף די מענטשן וואס האבן זא געוואוסט פון מיר אבער האבן מיר נישט געפאלגט, ווייל איך ווייס אז עס וועט קומען א צייט ווען מען וועט ליגן מיט די פיס צום טיר, דעמאלט וועט דער מענטש גרויס חרטה האבן פארנוואס ער איז נישט מקורב געווארן צו מיר און פארנוואס ער האט מיר נישט געפאלגט, ווייל אויב וואלט ער געווען מקורב צו מיר און מיר געפאלגט, וואלט נישט געווען קיין דרגא אויף די וועלט וואס ער וואלט נישט צוגעקומען דערצו, אבער דעמאלט וועט שוין גארנישט ניצן, עס וועט שוין זיין צו שפעט.

געב זיך אכטונג פון לצים, אפילו בתוכנו. בעט דעם אייבערשטן זאלסט נישט האבן מיט אפגעקילטע מקורבים, דער רבי האט געזאגט אז דער אפגעקילטער מקורב איז זייער א גרויסע סכנה, מען כאפט זיך נישט אז מען דארף זיך היטן, און מען שמועסט, מען לאכט, מען הערט ווערטלעך, און די ווערטל קילט אפ אז מען קען מער נישט הערן די חיזוק און די הדרכה וכו'.

היינט נאכט וועט זיין די שיעור אין ישיבה אין וויליאמסבורג.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

לייגן א פילטער אויפן טעלעפאן איז נישט קיין פרומע זאך

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת וירא, ט"ו מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן

... גרוי נאיר

לייגן א פילטער אויפן טעלעפאן איז נישט קיין פרומע זאך, וואס נאר פרומע טוען און דער וואס האט פיינט פרומקייט לייגט נישט; לייגן א פילטער אויפן טעלעפאן איז א זאך וואס אלע דארפן, און זיכער אז מען האט א שטוב מיט קינדער קען דאס זיין זייער שעדליך, עס קען זיך ענדיגן זייער נישט גוט.

דו האסט נישט ליב די תקנות וואס די רבנים מאכן (איך ווייס נישט פארנוואס), די אלע תקנות איז נאר דיר צו העלפן, דיינע דורות זאלן בלייבן ערליך.

אויף זע איך דיך לעצטנס, דו זעסט נישט אויס פרייליך, זעסט אויס זייער פארזארגט, (קען זיין דאס איז פון זיצן מיטן טעלעפאן), אפֿשר איז צייט צוריק אנהייבן לערנען יעדן טאג חומש מיטן תרגום, משניות, גמרא, תהלים; די זענען בעסערע חברים פאר דיר ווי די נייע חברים, די טעלעפאן וכו'.

...

איינער רופט בעטן חיזוק, זאלט איר איר געבן חיזוק

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת וירא, ט"ז מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן
מרת ... תחי'

וועגן די מיידל וואס רופט אייך וכו'; איך וויל אייך בעטן איר זאלט איר נא אויפהייבן די טעלעפאן און אויסהערן. איר שוועסטער איז געבער פארפאלן מיט אן אראבער רחמנא לצלן, און יעצט האט זי אויף שוין א נסיון מיט אן אראבער, און אז זי רופט אייך זאלט איר זי געבן ווארעמע ווערטער און איר ראטעווען פון אנוועק פאלן.

נעמט דעם כלל, אז איינער רופט אייך בעטן חיזוק זאלט איר איר געבן חיזוק, ווייל מוהרא"ש זאגט (אנך אפיס, פרק ח): "וקבלה מפי זקני אנשי שלמינו", איך האב מקובל פון ברסלב'ע חסידים, "מי הוא התלמיד הגון שאתה צריך לדבר עמו", ווי אזוי ווייסט מען ווער איז דער תלמיד הגון וואס דער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק א, סימן ס) - אז מען דארף רעדן מיט א תלמיד הגון? "זהו שבא מעצמו אליך", דער וואס איז געקומען פון זיך אליין רעדן צו דיר, "זהו בכלל התלמיד הגון לפי בחינתך, וצריך אתה דייקא לדבר עמו", דו דארפסט מיט אים רעדן און אים מחזק זיין; דער עיקר זאלט איר זי אויסהערן און מיט שפירן איר צער און ווייטאג און איר מחזק זיין אויף התבודדות און אריינשיינען אין איר תקוה, האפענונג.

און אז איר האט נישט קיין ווערטרער וואס איר צו זאגן, זאלט איר זי געבן א נומער פון א פרוי פון אנשי שלומינו וואס וועט איר קענען מחזק זיין.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

גיין נאך געלט פאר די ישיבה

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת וירא, ט"ז מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן

... נרו יאיר, מגיד שיעור ישיבת היכל הקודש ירושלים

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אמאל האב איך דערציילט פאר מוהרא"ש אז איך העלף איינעם פון אנשי שלומינו וואס האט חובות וכו', האט מיר מוהרא"ש געזאגט: "יענער וועט זיך אן עצה געבן, דו זע אז די ישיבה און די הדפסה זאל אנגיין".

דאס זאג איך דיר אויך, זיי מחזק די בחורים און די אינגעלייט זאלן גיין נאך געלט פאר די ישיבה, און אויך דער חתן זאל גיין נאך געלט פאר די ישיבה; פון וואו זאל איך האב געהאלט דיר צו צאלן? פון וואו זאל איך נעמען רענט צו באצאלן פאר די ישיבה? דו זע מען זאל גיין נאך געלט פאר די ישיבה, איך זאל נישט אונטער ברעכן.

וואלסטו געוואוסט וואס פאר אן עול עס ליגט אויף מיר, וואלסטו נישט געקענט פארשטיין ווי קען זיין אז דער מענטש קען שרייבן בריוו פון חיזוק און געבן דרשות פון חיזוק אן דעם וואס מען זאל זען אז דא ליגט א לאסט פון שווערע טויזנטער דאלער געהאלט וועכנטליך פון אמעריקע און פון ארץ ישראל.

איך בעט דיר נאכאמאל, זיי מחזק די בחורים און אינגעלייט אלע זאלן עוסק זיין אין גיין נאך געלט פאר די ישיבה, פאר די מוסדות, און די חתנים וואס ווילן העלפן זייערע עלטערן און שטעלן צאם געלט פאר זייער חתונה זאלן אויך העלפן באצאלן די גרויסע חובות וואס די עלטערן האבן פון שכר לימוד.

איך בענק זיך צו דיר און צו די בחורים, איך וועל מיטן אייבערשטן
הילף קומען צו ענק גלייך נאך חנוכה.
שטארק זיך מיט דיין הייליגע ארבעט.
דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

דיין ווייב האט בי. פי. די?

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת חיי שרה, י"ח מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן
לכבוד ... גרו יאיר

וואו האסטו געהערט די נייע אותיות פון בי. פי. די? זאג מיר, וואו
שטייט אין גמרא די אותיות? ביי וועלכע צדיק האסטו געהערט די זאך?
פארנוואס ארויפלייגן די עי. בי. סי. אויף דיין ווייב? פארנוואס זאלסטו נישט
נעמען די וועג פון הייליגן רבי'ן, די וועג וואס מיר האבן מקבל געווען פון
מוהרא"ש אז א ווייב דארף מען פרייליך מאכן און געבן גוטע ווערטער?
און אז זי שרייט און זי בלאזט זאל מען ווייטער העלפן און ווייטער רעדן
מיט ליבשאפט; נישט איר אפשטעמפלען מיט עי. בי. סי.

אז דו וועסט העלפן דיין ווייב מיט די שטוב ארבעט, דו וועסט איר
געבן גוטע ווערטער, דו וועסט זיך מיט איר נישט טענה'ן וכו' וכו' - וועסטו
זען ווי די אלע עי. בי. סי. מיט די נומערן וואס מען לעבלט מענטשן -
צעפאלן, די שכינה וועט רוען אין שטוב, און אלע ברכות וועלן קומען צו
דיר.

זאג דיין ווייב גוטע ווערטער, זאג איר דו האסט איר ליב, האב נישט
מורא צו געבן א גוט ווארט, די גאנצע שטוב וועט אויפשיינען.
דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

צוואגן טייערע מתנות פאר משניות און תהלים?

שאלה:

מען מעג אנרייזן די קינדער אין שטוב צו זאגן משניות און תהלים דורך
זיי צוואגן טייערע מתנות?
דער ראש ישיבה ענטפערט:
זיכער

...

אויסגעלאשן, אויסגעטריקנט, צוליב דיין גייעם חבר

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת חיי שרה, י"ט מרחשון, שנת תשפ"ו לפרט קטן
לכבוד ... גרו יאיר

זייט דו האסט דיין גייעם חבר ביסטו אנדערש געווארן, דיין התקרבות
צום רבי'ן איז נישט ווי אמאל; איך מיינ עס איז שוין צייט דו זאלסט זיך
צוריקקערן צום אייבערשטן, זאלסט אנוועק ווארפן דיין חבר וואס פארפירט
דיך, דיין טעלעפאן. איך געדענק דיר זאגן צוריק ווי פייער דו ביסט געווען
פארן רבי'ן, דיין געפיל צום רבי'ן איז געווען וואונדערליך, און היינט זעסטו
מיר אויס אזוי אויסגעלאשן, אויסגעטריקנט, דאס קומט צו פארדאנקען דיין
גייער חבר די טעלעפאן.

די צדיקים סיי פון אונזער דור און די צדיקים פון די פריערדיגע דור
האבן אלע גערעדט פון די סכנה פון האבן א קאמפיוטער, טעבלעט,
סמארטפאון וכדומה אן א פילטער, מען קען שרעקליך אראפפאלן רחמנא
לצלן און אלעס פארלירן, אזויפיל שטיבער זענען צעפאלן פון דעם, און
אזויפיל קינדער זענען אראפ פון וועג צוליב די כלים.

באמת האב איך דיר געוואלט שיקן דעם בריוו פערזענליך, איך האב
אבער געטראכט אז דו וועסט ווערן באליידיגט, דעריבער האב איך דאס
געמאכט פאר א כלליות'דיגע בריוו און געלייגט אינעם קונטרס, איך האף
צום אייבערשטן אפשר וועסטו זיך אפשטעלן ליינען די בריוו, אדער קוקן

שבת אינעם קונטרס און נעמען די בריוו - פון איין זייט פערזענליך און פון
די אנדערע זייט נישט ווערן באליידיגט, ווייל עס איז דאך נישט פערזענליך.
דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

